

Protokół
z posiedzenia połączonych Zespołów Problemowych Trójstronnej Komisji
ds. Społeczno-Gospodarczych ds.:
Ubezpieczeń Społecznych oraz Polityki Gospodarczej i Rynku Pracy
w dniach 25-26 czerwca 2007 r.

Miejsce posiedzenia: Warszawa, CPS „Dialog”.

Przewodniczący: Jan Klimek – ZRP.

Uczestnicy: Członkowie Zespołów oraz zaproszeni eksperci wg listy obecności.

Członkowie Zespołów otrzymali materiały z posiedzeń Zespołu ds. Medycyny Pracy jaki obradował w dniach 17 i 19 czerwca 2008 r., które stanowią załącznik do protokołu.

25 czerwca 2008 r.

- **Tematem prac połączonych Zespołów była kontynuacja dyskusji nt. prac w szczególnych warunkach.**

Podstawą dyskusji miały być opracowania powołanego Zespołu Ekspertów Medycyny Pracy (ZEMP).

Na wstępie obrad pani prof. Danuta Kradecka poinformowała o wynikach prac Zespołu Ekspertów oraz przyjętych uzgodnieniach. Poinformowała, że ZEMP został powołany na mocy ustaleń na poprzednim posiedzeniu połączonych Zespołów. Przedmiotem prac było określenie czynników ryzyka na które składały się: 10 przyjętych w 2006 roku przez poprzedni zespół ekspertów oraz 8 zgłoszonych podczas obecnych debat. Przyjętym kryterium było duże prawdopodobieństwo ryzyka wystąpienia czynników, pomimo zastosowania profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej oraz ryzyko powstania uszczerbku na zdrowiu z tego tytułu. Z propozycji partnerów społecznych, do grupy czynników ryzyka eksperci nie zakwalifikowali: chemicznych (normy określają dopuszczalne stężenie), hałas (normy określają dopuszczalne natężenie), obciążenia emocjonalnego oraz pracy zmianowej w porze nocnej.

NSZZ „Solidarność” podważył tryb powołania ZEMP oraz sposób przyjęcia stanowiska. Zdaniem organizacji nie były jasno określone kryteria i parytety przy powoływaniu ekspertów, natomiast przyjęcie stanowiska metodą głosowania, budzi zdecydowany sprzeciw. Określenie czynników ryzyka nie może być ustalane większością głosów. Związek przypomniał, że Trójstronna Komisja przyjmuje uzgodnienia na zasadzie konsensusu i dla organizacji było jasne, że system przyjmowania stanowisk przez ZEMP będzie tożsamy z tym przyjętym w TK. W przeciwnym razie NSZZ „Solidarność” mógł oddelegować taką liczbę ekspertów, która gwarantowałaby przyjęcie innych ustaleń. Brak konsensusu powinien tym samym skutkować brakiem porozumienia. Zdaniem organizacji powołanie większości ekspertów ze strony rządowej czy CIOP, może nasuwać podejrzenie o naciskach, aby przyjęte ustalenia odpowiadały rządowej koncepcji.

Stanowisko NSZZ „Solidarność” podzieliły pozostałe centrale związkowe. OPZZ zwróciło uwagę, że oddelegowało tylu swoich ekspertów, ile zgłosili dodatkowych czynników ryzyka (każdy do jednego). Prace odbywały się w oparciu o zagraniczne opracowania, nieprzystające do polskiej rzeczywistości. Ponadto w przypadku różnicy stanowisk nie można odrzucić czynnika ryzyka, bowiem świat medycyny nie ma jednoznacznej odpowiedzi na temat tego

wplywu na zdrowie. Jeżeli tak, to należy z ostrożności przyjąć uzgodnienie na korzyść pracownika pracującego w warunkach szczególnych.

FZZ również podkreśliło, że formuła powstania była niewłaściwa i jest nie do przyjęcia. Określenie czynników ryzyka nie do końca była oparta na właściwych założeniach. Opierając się właśnie o wiedzę medyczną należy uznać, że praca w porze nocnej jest pracą w warunkach szczególnych, czego dowodzą opracowania medyczne oraz konwencja MOP 178 p. 24.

Pani Agnieszka Chłoń-Domińczak, Podsekretarz Stanu w MPiPS poinformowała, że bezpodstawne są zarzuty o ewentualnej manipulacji, czy próbie wywierania presji na ekspertów, aby ci przyjmowali ustalenia po myśli rządu. Byli to wysokiej klasy eksperci również przedstawiciele CIOP, które nie podlega rządowi i wysuwanie takich podejrzeń jest krzywdzące wobec tych ludzi. W protokołach są przedstawione stanowiska poszczególnych ekspertów, mogli zgłaszać stanowiska odrębne itp. Wszystko zatem jest jasne, przejrzyste i czytelne. Sposób powołania natomiast był zgodny z ustaleniami przyjętymi przez połączone Zespoły – organizacje mieli przedstawić kandydatury i wszyscy zostali uwzględnieni. Ponadto skorzystano z wiedzy i doświadczenia ekspertów, którzy brali udział w pracach Zespołu w 2006 roku. Eksperti wypracowali rekomendacje dla połączonych Zespołów, które mogą być przedmiotem dalszych prac.

Bezstronność oraz właściwy tryb prac potwierdziła również prof. D. Koradecka.

KPP uznała, że materiał zespołu ekspertów można potraktować jako pomocniczy i obradować dalej na połączonych Zespołach, zgodnie z propozycją rządową.

PKPP „Lewiatan” zaproponowała aby przelamując impas, przedstawiciele związków zawodowych zaproponowali dopisanie lub wykreślenie z listy eksperckiej te branże, które według nich do tego się kwalifikują i aby połączone Zespoły rozpoczęły merytoryczną dyskusję.

Strona pracownicza nie wyraziła zgody na propozycję PKPP „L”, uznając, że należy zawiesić prace nad czynnikami ryzyka, a połączone Zespoły podejmą decyzję co dalej należy robić w tej materii, po przeanalizowaniu problemu i zaistniałej sytuacji. Ich zdaniem nie jest właściwe powoływanie nowego Zespołu ekspertów. Dlatego materię dot. pracy w warunkach szczególnych należy odłożyć na inny termin.

Uzgodniono, że w kolejnym dniu obrad – 26.06.2008 tematem będzie praca o szczególnym charakterze, natomiast temat pracy w szczególnych warunkach będzie przedmiotem prac w innym terminie.

26 czerwca 2008.

- Tematem prac, zgodnie z ustaleniem na poprzednim posiedzeniu połączonych Zespołów była dyskusja nt. prac o szczególnym charakterze.

Na wstępie obrad Przewodniczący Zespołu ds. Ubezpieczeń Społecznych, Pan Jan Klimek, w imieniu Związku Rzemiosła Polskiego oświadczył, że jego organizacja zamierza wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją art. 29 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zdaniem

organizacji na mocy tego przepisu z grona osób uprawnionych do ubiegania się o prawo wcześniejszego przejścia na emeryturę wyłączeni są przedsiębiorcy, osoby prowadzący zawodowo działalność gospodarczą na warunkach określonych w ustawie o rzemiośle – z udziałem kwalifikowanej pracy własnej. Przepis ten jest ewidentnie dyskryminacyjny i korupcyjogenny. Naruszone są zasady: równości w ramach danej klasy podmiotów, proporcjonalności oraz ekwiwalencji opłacanych składek i wypłacanych świadczeń.

Przechodząc do tematu obrad pani prof. Danuta Koradecka przypomniała definicję pracy o szczególnym charakterze, jaka po długotrwałych dyskusjach i poprawkach, była ostatnią propozycją podczas posiedzenia połączonych Zespołów w dniu 12.06.2008 r. i powstała na podstawie propozycji przyjętej przez Zespół ds. Ubezpieczeń Społecznych w lipcu 2007 roku. Uwzględnia ona wyjaśnienie bezpieczeństwa publicznego, z uwagi na ewentualne problemy interpretacyjne - istnieje wiele definicji bezpieczeństwa publicznego w zależności od kontekstu np. inaczej będzie rozumiane dla MSW. Propozycję definicji partnerzy społeczni otrzymali w formie pisemnej.

NSZZ „Solidarność”, powołując się na doniesienia prasowe oraz wystąpienie pana Michała Boniego w TV, zapytał o zasadność prowadzenia oddzielnych rozmów na temat pracy o szczególnym charakterze ze środowiskiem nauczycielskim. Przypomnił, że jest to problem właściwy tym Zespołom i była obietnica, że nie będą prowadzone równolegle inne rozmowy. Związek nie jest przeciwny prowadzeniu oddzielnych rozmów z poszczególnymi branżami, ale pod warunkiem powołania oddzielnych zespołów dla wszystkich zainteresowanych branż. W przeciwnym razie rząd stawia obrady na tym posiedzeniu pod presją czasu oraz stwarza warunki do nacisków czy szantażu jednych - drugimi.

Pani Agnieszka Chłoń-Domińczak, Podsekretarz Stanu w MPiPS wyjaśniła, że nie są prowadzone rozmowy na temat pracy o szczególnym charakterze z nauczycielami. Z tym środowiskiem były rozmowy na temat Karty Nauczyciela i związanych z tym uprawnieniami np. art. 88. Rozmowy dotyczyły również proporcji w wynagrodzeniach dla nauczycieli: stażystów, kontraktowych, mianowanych i dyplomowanych. Uprawnienia emerytalne dla nauczycieli wynikają z innych przepisów, tj. karta nauczyciela, czy art. 46 i 184 ustawy o emeryturach. Natomiast rząd ma prawo informować o swoich stanowiskach, jeżeli zadawane są pytania odnośnie emerytur pomostowych. Pytanie takie padło ze strony związkowej. Jednakże była również udzielona odpowiedź, że jest to domeną tych, połączonych Zespołów i nie są prowadzone negocjacje w tej materii.

PKPP „Lewiatan” poprosił aby przejść do merytorycznej dyskusji. Dla organizacji, dopóki rząd nie podpisze oddzielnych porozumień, nie ma znaczenia czy prowadzi rozmowy.

Strona pracownicza nie wyraziła również zgody na procedowanie jedynie w oparciu o definicję zaproponowaną przez prof. D. Koradecką tym bardziej, że nie została ona nigdy przyjęta przez połączone Zespoły, a była jedynie jedną z propozycji. Najwłaściwszą definicją zdaniem strony jest przyjęta w 2006 roku przez poprzedni zespół ekspertów albo w 2007 roku przez zespół ds. Ubezpieczeń Społecznych. Zdaniem strony, zachowanie rządu jest podyktowane czynnikami politycznymi, np. jeżeli w wyniku rozmów z nauczycielami, zostaną oni włączeni jako prac o szczególnym charakterze, dopasuje się wówczas do tego definicję. Innymi słowy rząd dopasowuje do ilości pieniędzy w systemie, poszczególne kategorie. Natomiast podstawowym założeniem powinno być określenie, że taka praca występuje, bez względu na to czy budżet ma pieniądze, czy nie.

Można rozmawiać o katalogu czynników. Ponadto zwrócono uwagę, że jeżeli rząd argumentuje, że poszczególne definicje niewiele się różnią, a jedynie precyzują pewne pojęcia, to nie powinien z tego tytułu wynikać spadek liczby branż objętych w katalogu, a taki ma miejsce.

Ponadto strona związkowa uważa, że nie mogą być prowadzone prace równoległe, zatem jest skłonna odłożyć prace na temat definicji do czasu zakończenia rozmów z nauczycielami i wówczas na połączone Zespoły trafiłby dorobek tamtej grupy. Dlatego zdaniem strony związkowej mogą być prowadzone rozmowy na temat katalogu oraz zakresie podmiotowym, w kontekście ograniczeń do uprawnień wynikających z daty urodzenia (1948-1969).

Zdaniem Prof. D. Koradeckiej nie można pracować nad katalogiem bez przyjęcia definicji. Pani A. Chłoi-Domińczak, poinformowała, że zakres podmiotowy (wiek) nie powinien być dyskutowany, a jeżeli to w pełnym już pakiecie spraw. Ponadto metodologia prac musi być jasna, czyli kryterium są czynniki związane z medycyną pracy. Poinformuje również Ministerstwo Edukacji i M. Boniego o sytuacji w kontekście sprawy nauczycieli.

W związku z różnicą zdań co do dalszego trybu prac w konsekwencji uzgodniono:

- Powołanie zespołu ekspertów, który pracował będzie w oparciu o dwie definicje: z projektu ustawy o emeryturach pomostowych skierowanego do konsultacji oraz z protokołu ustaleń z 27 lipca 2007 roku).
- Ustalenia ekspertów nie będą podlegać procedurze głosowania ale przyjmowane na zasadzie konsensusu analogicznie do prac Trójstronnej komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.
- Organizacje najpóźniej do wtorku, tj. do 1 lipca, prześlą do sekretariatu Zespołów rekomendowanych ekspertów (2-3 osoby).
- Do 4 lipca odbędzie się posiedzenie zespołu ekspertów, z którego połączone Zespoły otrzymają dokumenty stanowiące podstawę dalszych prac.
- Następne posiedzenia połączonych Zespołów zaplanowano 11 i 14 lipca 2008 roku.

Opracował:

Wiesław Kopeć

DDP, MPiPS

Warszawa, dn. 27.06.2008 r.